

PREDILEC

JUNIJ 1982 — ŠT. 12

GLASILO DELAVCEV PREDILNICE LITJA

LETO XXIII

4. JULIJ DAN BORCA

V okupirani in od Hitlerja poteptani Evropi je 4. julija 1941 zagorel ogenj svobode. Tistega dne se je v Beogradu pod vodstvom Josipa Broza — Tita sestal Politbiro CK KPJ in odločil, da se z manjših akcij in oblik upora preide na oboroženo vstajo proti okupatorjem in domačim izdajalcem, hkrati pa naj bo to tudi revolucionarna borba za novo družbeno ureditev. Istega meseca so se po vsev domovini pričele borbe proti okupatorju.

O tej zgodovinski odločitvi je tov. Tito kasneje izjavil, da bo leto začetka revolucionarne borbe večno živelo v zgodovini naših narodov kot simbol upora in ponosa, umiranja in rojevanja, njihove slave ter bratstva in enotnosti. Vse kar je potem bilo lepega in velikega v naši socialistični domovini, je vezano za pojem 1941. leta.

Takrat je edino partija s Titom na čelu videla tisti skupni motiv in življenjski interes za katerega so se borili vsi Jugoslovani; to pa je bila borba proti okupatorju in borba za povsem novo družbo, v kateri bodo vsi narodi in narodnosti svobodni in enakopravni.

Andrej Krhlikar

Pozdravna brzojavka

XII. kongresu ZKJ

12. kongres zkj

Delegatom in gostom
XII. kongresa ZKJ

Komunisti in delavci Predilnice Litija pozdravljamo delegate in goste XII. kongresa ZKJ in mu želimo kar najbolj plodno delo.

Z zaupanjem bomo spremljali delo kongresa in pričakujemo, da bo kongres spodbuda za nove akcije komunistom in da bo sprejel odločne opredelitve za izvajanje gospodarske stabilizacije. Prizadevali si bomo, da bi sklepe, ki jih bo izoblikoval najvišji organ ZKJ izvajali v vsakodnevni praksi, v sistemu socialističnih samoupravnih odnosov. Še naprej bomo krepili bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti.

Zavedamo se, da je delo nas komunistov pomembnejše in odgovornejše v pogojih gospodarske stabilizacije. S Titom v srcu bomo trdni in odločni stopali dalje po njegovi poti.

Tudi po Titu — Tito

Komunisti in delavci
Predilnice Litija

Litija, 25. 6. 82.

Dvanajst kongresov jugoslovanskih komunistov

PRVI KONGRES BREZ TITA

Dvanajsti kongres zveze komunistov Jugoslavije je prvi povojni kongres brez Josipa Broza — Tita, človeka s katerim je ta partija in dežela premagala težko pot do svobode. Tito je vodil sedem partijskih kongresov v svobodni deželi, on je vedno razumljivo in odkrito govoril o slabostih in pomanjkljivostih in vedno pravilno nakazal naloge, ki so pred nami. Na tem kongresu bomo »brez Tita pred sabo, vendar s Titom v sebi«, zavedajoči, da so Titove ideje naša bodočnost.

O zgodovinskem doprinosu Josipa Broza — Tita je zapisano v uvodu »Osnutka političnega poročila za 12. kongres, ki so ga sprejeli na zadnji seji centralnega komiteja ZKJ. Stane Dolanc je dejal, da niso samo njegove ideje in spomin na revolucionarne zasluge edina Titova zapuščina, ampak je to predvsem samo Titovo delo — socialistična, samoupravna in neuvrščena Jugoslavija. Zato ni Tito le naša zgodovina, ki smo jo ustvarjali, ampak ta, ki jo še dalje ustvarjamo. Zato tudi pravimo, da ni nastal nekakšen po-titovski čas, ampak linija, ki je izražena v programu ZKJ, torej — politika zveze komunistov, ki jo je ustvarjal Tito skupno s celotno zvezo komunistov.

Dvanajsti kongres bo od 26. do 29. junija letos, v Beogradu. Po potrjenih, sprejetih kriterijih bo na kongresu prisotnih 2059 udeležencev: 1570 delegatov, 204 članov organov ZK in 285 domačih gostov. Na tem pomembnem zborovanju jugoslovanskih komunistov bo prisotno tudi veliko število delegacij — predstavnikov komunističnih, delavskih in naprednih partij in gibanj iz celega sveta.

Dvanajsti kongres je kongres neprekinjenosti, kongres že potrjene opredelitve za razvoj socialističnih, samoupravnih, družbeno-ekonomskih in političnih odnosov, za razvoj delegatskega sistema, bratstva in enotnosti narodov in narodnosti, neuvrščene politike... Toda pri mnogočem bo to tudi kongres prekinitev; predvsem prekinitev s prakso počasnega ustvarjanja sprejetega, spoštovanja le svojih ozkih interesov, neupoštevanja dogovorjenih nalog itd.

Poleg vseh težav s katerimi smo se srečevali in živeli v medkongresnem času, prihaja zveza komunistov Jugoslavije na svoj 12. kongres z nedvornimi rezultati z vseh področij družbenega življenja. Na primer: od 1978. do 1981. leta je družbeni proizvod naraščal po stopnji 4,4 odstotkov, industrijska proizvodnja pa po 6,3 odstotka. Več kot milijon in tristo tisoč delovnih ljudi je zaposlenih, v zadnjem letu je bistveno zmanjšan deficit plačilne bilance. Ustvarjen je napredek pri zadovoljevanju osebnih in družbenih potreb delovnih ljudi in družbenega standarda, čeprav je leta v zadnjih dveh letih stagniral. Vse republike in pokrajine so dosegle napredek v gospodarskem in družbenem razvoju. Vse to daje redno osnovo za prihodnji uspešni samoupravni, družbeni in materialni razvoj vseh republik in pokrajin ter celotne družbene skupnosti v naslednjem obdobju. Te ocene, izrečene v načrtu političnega poročila, potrjujejo, da je v tem dokumentu redno in objektivno ocenjeno stanje v družbi in delo zveze komunistov v minulem obdobju. »Ni razloga,« je dejal Stane Dolanc, »da bi na kakršenkoli način prikrivali naše težave in slabosti. V poročilu so redno in objektivno nakazani vzroki težav in odkrite slabosti, saj vemo, da lahko le tako ustvarjamo pogoje za učinkovito odpravljanje teh napak. V tem je bila vedno naša moč, odprtost in kritičnost sta krojili zaupanje delavskega razreda in delovnih ljudi v zvezo komunistov in njihovo politiko.«

Ocenjeno je, da je zveza komunistov s svojimi stališči kot vodilna idejno-politična

sila družbe, delavskim razredom in vsemi delovnimi ljudmi, vplivala na reševanje aktualnih vprašanj in protislovij, ki so se morale pojavljati v tej etapi našega socialističnega samoupravnega razvoja. V tej akciji se je tudi sama razvijala in izpopolnjevala metode svojega dela. Takšna aktivnost je vplivala tudi na to, da je bilo od zadnjega kongresa do danes sprejetih 605 735 novih članov v vrste zveze komunistov, tako da je sedaj več kot 2 100 000 članov v ZKJ.

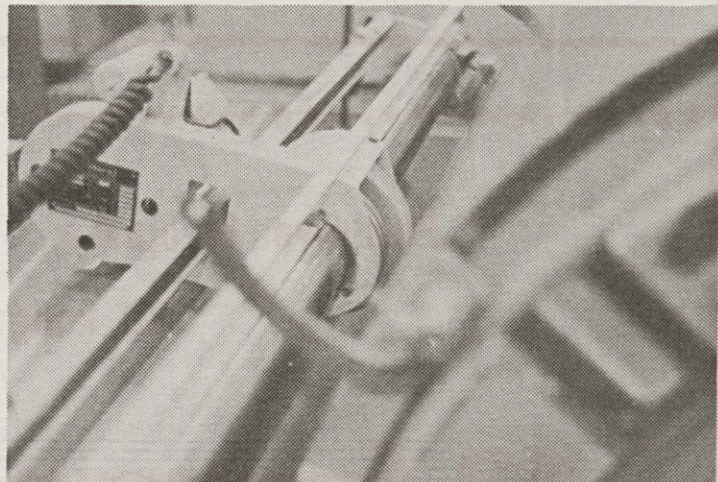
Kljub vsemu pa zveza komunistov še vedno, tako ocenjujejo, ni dovolj sprejela in uresničila takšne metode dela, sredstva in oblike političnih akcij, kateri bi omogočili njeno stalno prisotnost v jedru družbenega življenja, povsod tam, kjer samoupravljanci odločajo o svojem življenju in o življenju celotne družbe.

Preveč je forumskega dela; partija se večkrat postavlja kot vodja; niso redki primeri, da deluje s položaja oblasti. Vse to so vprašanja, o katerih so komunisti Jugoslavije razpravljali v javni razpravi o osnutku kongresnih dokumentov in o katerih bodo govorili tudi na samem kongresu s ciljem, da se vse, s čimer nismo zadovoljni, čimprej odpravi.

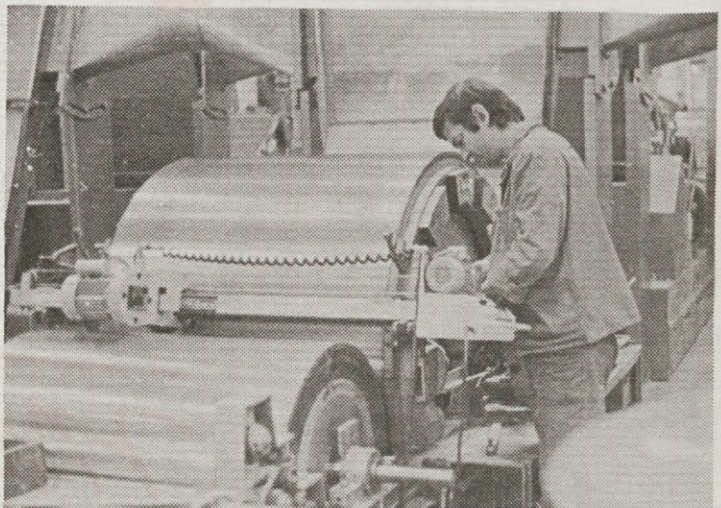
O osnutku sprememb statuta ZKJ so že razpravljali, na seji centralnega komiteja ZKJ, 8. aprila, pa so sprejeli osnutek resolucije za 12. kongres. To so dokumenti, ki govorijo o nas samih, kako smo delali poslednja štiri leta, kako smo bili uspešni v uresničevanju svoje politike, koliko smo bili nedosledni in dovolili, da nas dogodki prehitujejo.

(Konec)

Tanjug: D. M.

Brusilni stroj od firme Wolters, s katerim natančneje brusimo vse vrste bobnov in gitar pri mikalnikih.

Problematika nočnega dela žensk

Zakaj je nočno oz. 3. izmensko delo v naši organizaciji sploh potrebno?

Predvsem zaradi dveh razlogov:

1. Če bi ukinili tretjo izmeno in začeli obratovati na dve izmeni, bi se fiksni stroški na enoto proizvoda tako povečali, da bi začeli poslovati z izgubo.

2. Drugi razlog pa je ta, da smo kapitalno intenzivna industrija, in da delovno mesto ogromno stane. (Drugače povedano, če hočemo povečati proizvodnjo za 10 ton, ni dovolj, da nabavimo npr. le toliko prstančnih strojev, temveč bi morali nabaviti celotno linijo od čistilnice, predpredilnice in predilnice). Zaradi tega je potrebno čimbolj izkoristiti delovne naprave in priprave (stroje), ker se drugače zopet povečajo fiksni stroški na enoto proizvoda.

Torej v 3. izmenah delamo zaradi gospodarnosti in rentabilnosti, če bi delali v 2. izmenah, bi delali z izgubo!

Soglasje za podaljšanje nočnega dela žensk

Ker smo ratificirali konvencijo o nočnem delu žensk, moramo vsako leto zaprositi republiški komite za delo za podaljšanje soglasja za nočno delo. Preden izda soglasje, komite vpraša za mnenje republiški inšpektorat dela, Gospodarsko zbornico in republiški odbor sindikata. Do sedaj smo vsakič dobili soglasje za celo leto, le letos samo za 6 mesecev. Do konca leta bomo soglasje dobili, če bomo predložili program postopnega ukinjenja nočnega dela žensk za obdobje 1982—85.

Program postopnega ukinjanja nočnega dela žensk

Ta program oz. investicija je vezana na modernizacijo proizvodnega procesa. Tako bi v predilnici II bombaž, nadomestili obstoječe prstančne predilne stroje s super dolgimi stroji 960 vreteni in avtomatskim snemom (CO-We mat). Tu bi se zmanjšalo število žensk za približno 30 oziroma 10 na izmeno.

Vsekakor pa je ta investicija vezana na devizna sredstva, ki pa jih primanjkuje in na uvoz tuje tehnologije, ker domači proizvajalec teh strojev ne proizvaja. Po grobem izračunu bi bila cena dvajsetih strojev 5 milijonov DM brez carinskih in ostalih davkov.

Ukinitev nočnega dela žensk v naši DO

Že leta 1972 smo razmišljali o ukinitvi nočnega dela žensk. Tu pa bi bila potrebna

izredno velika investicija v objekte in strojno opremo, da bi nadomestili izpad tretje izmene. Zaradi pomanjkanja sredstev, predvsem deviznih, smo od tega programa odstopili. V tistem času je bil program ovrednoten na približno 70 st. milijard din. Če bi v tem trenutku hoteli ukiniti nočno delo žensk v naši tovarni, pa bi bilo za to potrebno preko 600 st. milijard din, od tega večina v devizah, kar pa zdaj niti teoretično ni mogoče.

Izpolnjevanje pogojev za nočno delo žensk

V zakonu o delovnih razmerjih so navedeni pogoji, ki jih mora izpolnjevati vsaka delovna organizacija, če zaposluje delavke tudi ponoči.

— Na nočno delo praviloma ne bi smele biti razporejene delavke med nosečnostjo;

— delavke samohranilke, ki imajo otroka mlajšega od 7 let lahko delajo ponoči, le če s tem soglašajo;

— pri odmeri letnega dopusta se mora upoštevati tudi nočno delo;

— nočna izmena mora biti zasedena s strokovnimi delavci;

— delavkam mora biti zagotovljen prevoz na delo in z dela;

— nočno delo mora biti upoštevano tudi pri obračunu osebnih dohodkov;

— delavcem se mora zagotoviti obrok v kalorični vrednosti;

— delavke morajo imeti organizirano varstvo otrok med nočnim delom.

Vidimo, da v pretežni meri oz. skoraj v celoti iz-

polnujemo pogoje za nočno delo žensk, razen zadnjega, to je varstvo otrok, ki nima organiziranega.

Nočno delo žensk je za sedaj v naši delovni organizaciji potreba in nujnost. Glede na uvozne težave je tudi veliko vprašanje, če bomo lahko realizirali tudi program postopne ukinitve nočnega dela žensk. Tudi žensko delov-

no silo z moško ne moremo zamenjati, tako da nočno delo žensk ostaja. Seveda pa je dejstvo, da je nočno delo škodljivo, predvsem pride do živčnih pa tudi ostalih obolenj.

Tako ostane naša stalna naloga, da se zavzemamo za izboljšanje delovnih pogojev in da izpolnujemo pogoje za nočno delo žensk.

Andrej Krhlikar

Občinski odbor Rdečega križa Litija je v sodelovanju z osnovno šolo »Dušana Kvedra Tomaža« Litija pripravil prireditev, oz. proslavo posvečeno letu starejših občanov pod geslom:

»DODAJMO ŽIVLJENJE LETOM«, ki je bila v petek, 18. junija v dvorani na Stavbah. Predsednik odbora RK Litija tov. Karlo Lemut je v svojem pozdravnem govoru podal pomen prizadevanj naše družbe o skrbi za starejše ljudi, o načinu organiziranja te pomoči z poudarkom na sosedski pomoči, ki naj bi postala ena od stalnih oblik pomoči ostarelim osamljenim sokrajanom v krajevni skupnosti.

Kot vsako leto so bili tudi letos podeljeni srebrni in zlati znaki RK za leto 1982. Enega od teh »SREBRNI ZNAK PRIZNANJA« Rdečega križa Slovenije je dobila tudi naša delovna organizacija. To priznanje nas obvezuje, da bomo v bodoče še bolj prizadevni pri organiziranju krvodajalskih akcij, zbiranju starega papirja, delovanju v civilni zaščiti in podobno.

Zelo prisrčen pa je bil kulturni program po scenariju tov. prof. Jožeta Sevljaka:

»RADI VAJU IMAMO — DEDEK IN BABICA«.

Vsa pohvala mentorjem in učencem pri realizaciji tega enkratnega programa. Preseneča pa me, da je bila ta prireditev tako slabo obiskana. Vedno se sliši da kulturnih prireditev ni, ko pa so, ni obiska.

Brane Cenkar

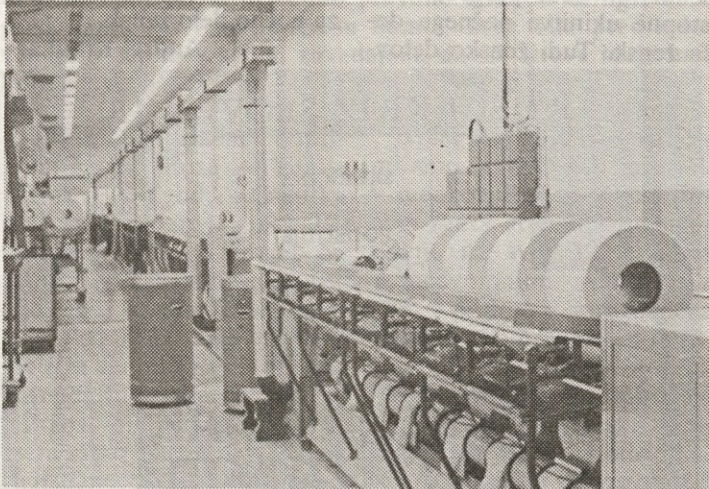

Skupščina zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev SR Slovenije

je bila v soboto 12. junija 1982 v prostorih tekstilne tovarne Prebold, ki letos slavi svoj jubilej, 140-letnico obstoja. Zato ji je bila tudi iskazana čast, da gosti delegate ZITTS. Iz našega društva smo se te skupščine udeležili naslednji člani: ing. Franci Lesjak ml., ing. Mirko Dolinšek, Mija Baš in Brane Cenkar.

Po pozdravnem govoru direktorja tovarne Prebold in po bogatem kulturnem programu, ki so ga izvedli tovarniški okteti in učenci osnovne šole Prebold je skupščina pričela s svojim delom.

Tema skupščine je bilo predavanje mgr. Simonetija z naslovom:

Konec montaže novih česalnih strojev TEXTIMA; Stroji se šele vtekajo, kasneje pa bodo pripomogli k cca 40% dvigu proizvodnje česane preje

»PREGLED STANJA IN PERSPEKTIV TEKSTILNE INDUSTRIJE V OBDOBJU 1981—1985«.

Zelo težko je v kratkih besedah opisati vse kar se je zgodilo v preteklem letu in kaj nas čaka v prihodnje.

Ni odveč, da posvetim nekaj besed splošnemu gospodarskemu položaju in smernicam politike stabilizacije — raje jih imenujmo nove »zaostrene« gospodarske razmere, v katerih bo v prihodnje poslovala tudi tekstilna industrija. Poleg uspehov, ki so bili doseženi v preteklem obdobju (dinamična rast proizvodnje, rast proizvodnih sil, rast družbenega proizvoda, rast števila zaposlenih, zvišanje družbenega in osebnega standarda...), so se pričele v tem obdobju kazati tudi nekatere negativne težnje, ki so se pojavile v preteklem obdobju.

— Velika neskladja v materialni strukturi proizvodnje, v strukturi blagovnih skladov, med blagovnimi in denarnimi skladi — na kratko — naraščanje vseh oblik porabe;

— neusklajena materialna razmerja, ki so vplivala na krepitev gospodarske nestabilnosti. Ta nestabilnost pa se je odražala v zmanjšanju konkurenčne sposobnosti gospo-

darstva, v slabšanju plačilno-bilančnega položaja in končno v naglem naraščanju dolgov v tujini, skoku cen in zvišani stopnji inflacije v državi;

— neusklajena poraba z družbenim proizvodom in dohodkom se je kazala v hitrejši rasti vseh oblik porabe od dejanskega razpoložljivega dohodka. Kot temeljni vzrok take porabe so naložbe v osnovna sredstva, razmerje med njimi in družbenim proizvodom — to je investicijska poraba;

— tudi visoka rast skupne in splošne porabe je bila izven naših materialnih možnosti;

— za gospodarske odnose s tujino je značilno naraščanje primanjkljaja trgovinske in plačilne bilance, ki je postala glavni omejitveni dejavnik za celotni razvoj države in je odločilno vplivala na tokove družbene reprodukcije. Nastajalo je navskrižje med izvozom in uvozom. Vzrok zato pa je, visoka konjunktura na domačem trgu, ki je zmanjšala količino blaga za izvoz. Zaradi nerealnega deviznega tečaja pa je uvoz prešel nad dogovorjene količine. Uvoz je bil dohodkovno bolj mikaven, zato smo gradili zmogljivosti za predelavo uvoženega materiala in se s tem izognili merilom svetovnega trga.

Rezultati poslovanja tekstilne industrije v preteklem obdobju so dokaj ugodni: — doseženi dohodek je večji, izgu-

be so se zmanjšale — to pa lahko pripišemo temu, ker se je tekstilna industrija kot prva prilagodila novim razmeram gospodarjenja. Kljub vsem težavam, všteti težave z nabavo osnovnih surovin in reprodukcijskega materiala je proizvodnja narasla za 4—5%, produktivnost pa za 2—3%, kar je nad povprečjem rasti gospodarstva. Največji uspeh tekstilcev pa je izvoz, ki je dosegel milijardo dolarjev. Na to smo lahko ponosni, ker smo to dosegli na zelo močni konkurenci svetovnega trga. To nas ne sme uspavati, zato je ena od najpomembnejših nalog bitka za stabilizacijo — politika na področju odnosov s tujino na dolgoročnih in strateških ciljih nepretrgane in skladne strategije vseh oblik sodelovanja:

— zagotavljanje kritja uvoza osnovnih surovin, reprodukcijskega materiala in tehnologije z izvozom;

— čimbolj enakomerna razporeditev izvoza izdelkov na zahod, DVR, in socialistične države;

— čimbolj enakomerna odvisnost pri uvozu surovin iz teh območij.

Ti plani uvoza in izvoza naj bodo usklajeni med temeljnimi organizacijami združenega dela preko sestavljenih organizacij združenega dela in delovnih organizacij med posameznimi panogami, republikami in pokrajinami v okviru splošnih združenj v gospodarski zbornici Jugoslavije. To pa naj bi pomenilo organiziran nastop na tujem tržišču, in enotna akcija na področju izvajanja stabilizacije.

Zelo pomembno za tekstilno industrijo pa je nadomeščanje uvoza z domačimi surovinami, reprodukcijskim materialom in tehnologijo. Zato je ena od glavnih nalog pospeševanje proizvodnje umetnih vlaken, gojitve ovac in bombaža ter sodelovanje tekstilne industrije s kovinsko industrijo v cilju izdelave domače tehnologije. Pri tem pa naj bi imele vidno mesto tudi znanstveno raziskovalne institucije s svojimi kadri in znanstvenimi raziskovanji.

Iz vsega tega je razvidno, da pri izvozu na tuji trg ne sme biti monopola, ampak da ima vsaka organizacija združenega dela možnost samostojno ali preko predstavništva prodajati svoje izdelke na tržišče, ki ji daje največji možni dohodek. Poleg že osvojenega trga je potrebno iskati nove možnosti plasiranja svojih iz-

delkov na področje držav v razvoju, ki imajo močno surovinsko bazo z menjavo le-teh z našo tehnologijo in znanjem. Vse te višje oblike sodelovanja pa zahtevajo od nas da smo si v teh ciljih enotni, dosledni in hitri, ker je konkurenca v svetu zelo velika in neusmiljena. Torej, čaka nas še veliko odrekaj in težav — preiti moramo z besed na dejanja, dvigniti moramo svojo zavest, stremeti za boljšim, to pa lahko dosežemo samo s trdim delom in disciplino, z utrjevanjem samoupravnih socialističnih odnosov, z enotnostjo uresničevanja zastavljenih ciljev v duhu stabilizacije z dogovarjanjem in sporazumevanjem v cilju koordinacije dejavnosti na vseh ravneh gospodarske strukture kot tudi v sistemu državnih in družbenopolitičnih skupnosti v državi.

Iz razprav na poročila predsednika, tajnika, blagajnika in raznih odborov povzemam:

Enotni smo si pri pospeševanju izvoza in izboljšanju stopnje pokrivanja uvoza z izvozom ter z enakomernjšo udeležbo v izvozu in uvozu.

— Pri tem se bomo predvsem zavzemali za:

pravočasno sprejete sistemske ukrepe, ki se ne bodo tako pogosto menjavali. Odprava administrativnih pravic uvoza. Pravica uvoza naj bi temeljila na ustvarjenih ali po členu 68. in 69. pridobljenih devizah. Pri uvozu se bomo zavzemali za čim bolj racionalen način uvoza in skrbeli za postopno nadomeščanje tujih surovin z domačimi.

Investicijska dejavnost naj bo na principu združevanja dela in sredstev.

— Modernizacija tekstilne industrije, zaradi omejenih deviznih sredstev za nakup sodobne opreme zadnja leta nevarno nazaduje, kar bo imelo za posledice predvsem pri konkurenčnosti nastopa na tujem trgu.

Politika cen za tekstilne izdelke v letu 1982 naj bo na osnovi Zakona o temeljnih sistemih cen in družbeni kontroli cen.

— Cene naj se gibljejo v okvirih zahtevane resolucije za leto 82. Ko bo prenehal veljati odlok o obveznem potrjevanju cen s strani Rep. skupnosti za cene naj to odgovornost prevzamejo same OZD.

Naredi naj se morebitna korekcija nerealnih planov iz srednjeročnega obdobja razvoja 1981—1985.

Vspodbuja naj se znanstveno-raziskovalno delo, ki naj

izhaja iz potreb združenega dela.

Vspodbuja naj se dohodkovno in devizno povezovanje v celotni reprodukcijski verigi.

— Izvažajo naj se izdelki s čim večjo stopnjo predelave, pri čemer se dobi več deviz. Pri skupnem dohodku naj bo pravičen delež delitve zasluženih deviz. Izvoz tekstilnih polizdelkov (preje in tkanin) naj se podpre samo v primeru celotnega interesa tekstilne industrije.

Spremlja in spodbuja naj se akcija za vlaganje v nerazvita področja iz sredstev obveznega združevanja.

Izdelajo, spremljajo in vsodbujajo naj se izvajanja materialnih bilanc za osnovne tekstilne surovine.

— Pri tem morajo, pomagati SISEOT, banka s svojimi pravočasnimi krediti, avansi in podobno. Pripravi naj se skupna nabava najbolj osnovnih surovin v pravem času.

— Zmanjša naj se odpadki in neregularnost blaga. Uvedejo naj se proizvodne specifikacije. Poskrbi naj se za napredek standardizacije in atestiranja.

Izboljšajo naj se pogoji dela in zmanjša obseg — nočne dela žena.

— Izboljšajo naj se pogoji dela z večjo humanizacijo. Postopno naj se zmanjša nočno delo žena.

Zelo velik poudarek je bil dan obravnavanju problematike izobraževanja in vzgoje kadrov.

Odbor za kadrovska vprašanja pri ZITTS bo nadaljeval z reševanjem in nenehno obravnavo problematike in nalog na področju izobraževanja in vzgoje strokovnih kadrov za tekstilno industrijo. Pri tem se bo povezoval z ustreznimi strokovnimi institucijami predvsem na Gospodarski zbornici Slovenije. V

Posebni izobraževalni skupnosti, Zavodu SR Slovenije za šolstvo in drugimi. Sodeloval v prizadevanjih za uspešno realizacijo usmernega izobraževanja. Sodeloval pri usmerjanju skupnih akcij usmerjanja mladih in odraslih v tekstilne poklice ter pri posodabljanju vzgoje in izobraževanja. Usklajeval načrtovanje planskih potreb po kadrih v tekstilni industriji. Iz poročila je bilo razvidno tudi to, da v sedanjem usmerjenem izobraževanju primanjkuje kandidatov za poklice tekstilni mehanik in tekstilni kemik, dočim je konfekarjev dovolj. Zato prihaja do preusmerjanja in pomanjkanja učencev za tekstilno stroko.

Sprejet je bil nov statut Zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev SR Slovenije z nekaterimi popravki. Ta statut bo objavljen v reviji »TEKSTILEC«.

Po novem statutu so bile izvedene tudi volitve v nove organe ZITTS.

Organa ZITTS sta:

1. skupščina

— vsako društvo delegira enega delegata na 35 svojih članov za mandatno dobo štirih let.

2. odbor samoupravne kontrole

— ta odbor sestavlja pet članov (v tem odboru je tudi naš član tov. Zlato Žlabrovec).

Izvršilni organi skupščine so:

1. predsedstvo

je sestavljeno iz predsednikov društev inženirjev in tehnikov tekstilcev. Iz društva ki ima več kot 300 članov pa še po enega dodatnega člana. Iz društva kjer je sedež ZITTS pa še trije dodatni člani. (sedež ZITTS je v Mariboru).

2. stalni odbori in delovna telesa so:

— delegati v izobraževalni skupnosti za tekstilne usmeritve

— založniška dejavnost ZITTS

Za predsednika združenja je bil ponovno izvoljen ing. Šubic. Glavna in odgovorna urednica Tekstilca je ing. Cirila Črne

V prihodnjem letu se bo povečala članarina z namenom, da se zagotovijo sredstva finansiranja izdajanja revije Tekstilec. Delegati smo bili mnenja, da naj se članarina spreminja v skladu z dejanskimi stroški izdajanja revije.

Zveza inženirjev in tehnikov tekstilcev SR Slovenije je prevzela pokroviteljstvo nad izvedbo zimskih iger tekstilcev imenovanih — Tekstilijada«, ki naj bo vsako leto v znamenju združevanja in sodelovanja društev med seboj — postane naj stalna oblika kontaktov med člani.

Vse podrobnosti o tem bodo objavljene v reviji Tekstilec.

Po končani skupščini je bilo prijateljsko srečanje na katerem smo si izmenjali iskušnje delovanja društev.

Brane Cenkar

Nadomeščanje proizvodnih delavcev z režijskimi

V začetku junija so bile na območju Litije vojaške vaje v katerih so sodelovali tudi naši delavci. Iz neposredne proizvodnje je bilo udeleženih 27 delavcev, nekateri tudi po dvakrat. Ker smo bili o vaji pravočasno obveščeni smo imeli dovolj časa organizirati delo v proizvodnji tako, da so bili zastoji res minimalni.

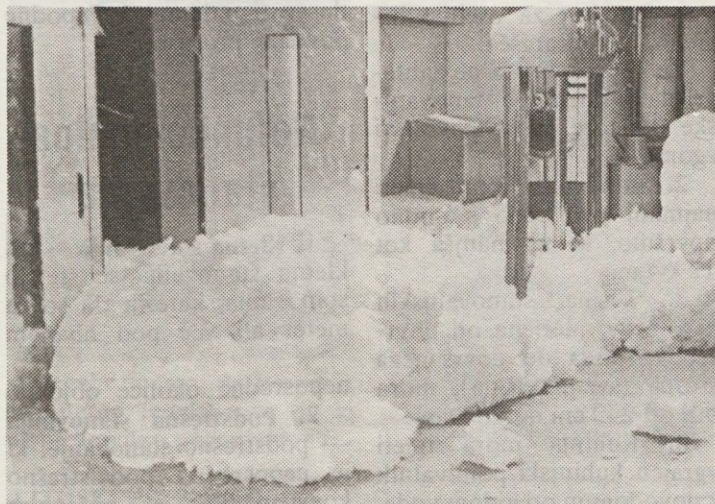
Ob tej vaji smo razmišljali kako bi reševali zastoj v proizvodnji, če bi bila vaja nenapovedana. Od raznih strani se sliši, da bi morali v takem primeru vključiti v proizvodnjo režijske delavce (remont, čistilna kolona) in celo delavce iz drugih služb. Pa pogledajmo če je to sploh mogoče. Največji problem je nadomestitev delavcev zaposlenih na delih in nalogah posluževalec rahljalno-čistilnih agregatov in posluževalec mikalnikov, ker na teh delovnih mestih delajo izključno moški. Na teh delovnih mestih opravljajo dela in naloge samo tisti delavci, ki so opravili pismeni preizkus znanja iz varstva pri delu in so pred tem o delu in varstvu temeljito poučeni. Vzemimo kot primer, da je delavec remonta čistilnice in mikalnice začasno razporejen na dela in naloge posluževalca rahljalno-čistilnih agregatov. Ta delavec zelo dobro pozna stroje v času ko ti mirujejo vendar je nujno, da dobi dodatna navodila o pravilnem nalaganju na stroje, o kontroli pretoka materiala in seveda ni odveč če se ga

opozori na varno delo s posebnim poudarkom na posebno nevarna mesta. Delavcev pri remontu čistilnice in mikalnice je premalo, da bi pokrili vse potrebe po delavcih v čistilnici in mikalnici. Sedaj nastopi problem komu zaupati, da posluhuje te stroje. Sklep je na dlani; nimamo delavcev, ki bi bili sposobni razmeroma hitro prevzeti delo, ker enostavno tega dela ne znajo opravljati. Nujno je torej, da takoj pristopimo k dolgoročnejšim ukrepom to je določiti delavce, ki bodo nadomeščali na teh delovnih mestih in jih postopno priučevati do te mere, da bodo lahko opravili pismeni preizkus znanja iz varnosti pri delu. Izbira teh delavcev je toliko bolj potrebna, ker je na vajo navadno vpoklicanih tudi veliko režijskih delavcev.

Ob koncu pa pogledajmo kdo naj ta program izdela, da bi se lahko pričela priprava. Menim, da se morajo vključiti vse službe, iniciator in vodja pa naj bi bil splošni sektor.

Problem je zelo resen, ker gre za ključna delovna mesta v tehnološkem procesu in če ne bomo dobili nadomestila za delavce na teh delovnih mestih bo ogrožena celotna proizvodnja predilnice. Nikakršna hitra rešitev ni mogoča temveč samo v naprej premišljene in dobro pripravljene rešitve odpravljajo problem.

N. S.

Praznjenje komore, v katero je napeljan izčesek iz vseh česalnih strojev. Odkar smo montirali nove stroje, bo potrebno to delo večkrat opravljati.

Z referendumom smo sprejeli samoupravni sporazum o urejanju stanovanjskih vprašanj

Dne 16. 6. 1982 je bil v Predilnici Litija referendum za sprejem samoupravnega sporazuma o urejanju stanovanjskih vprašanj. Izid glasovanja je naslednji:

Od skupnega števila delavcev 1019 je glasovalo 779 delavcev ali 76,45%.

Za predlog sporazuma je glasovalo 576 delavcev ali 56,53%, proti sprejemu je glasovalo 173 delavcev ali 16,98%, neveljavnih glasovnic je bilo 30 ali 2,94%, neuporabljenih pa 240 ali 23,55%.

Po posameznih volilnih enotah pa so bili rezultati glasovanja naslednji:

I. Volišče: (čistilnica, predpredilnica, mešalnica, vzdrževanje, tehnično in administrativno osebje proizvodnega sektorja in sektorja vzdrževanja ter laboratorij).

Število volilcev je bilo 312, od tega jih je glasovalo 237 ali 75,96%. ZA predlog je glasovalo 174 delavcev ali 55,77

%, PROTI 52 delavcev ali 16,67%, neveljavnih glasovnic je bilo 11 ali 3,52%, neuporabljenih pa 75 ali 24,04%.

II. volišče: (vse predilnice z rezervo).

Število volilcev je bilo 302, od tega jih je glasovalo 216 ali 71,52%, ZA predlog je glasovalo 128 delavcev ali 42,38%, PROTI 79 delavcev ali 26,16%, neveljavnih glasovnic je bilo 9 ali 2,98%, neuporabljenih pa 86 ali 28,48%.

III. volišče: (sukalnica, suk. ef. sukancev, zbiralnica cev, transport, komercialni sektor, kadrovske splošni sektor, finančni sektor, obrat družbene prehrane)

Število volilcev je bilo 405, od tega jih je glasovalo 326 ali 80,49%. ZA predlog je glasovalo 274 delavcev ali 67,65%, PROTI 42 ali 10,37%, neveljavnih glasovnic je bilo 10 ali 2,47%, neuporabljenih pa 79 ali 19,51%.

Delavce ponovno seznanjamo z bistvenimi spremembami v novem samoupravnem sporazumu o urejanju stanovanjskih vprašanj, saj je iz rezultata referenduma razvidno, da delavci s temi spremembami niso bili dovolj seznanjeni.

Bistvene spremembe so naslednje:

— **finančna udeležba**, ki jo mora plačati vsak delavec, ki pridobi družbeno stanovanje, je v primerjavi s prejšnjo nekoliko nižja, vendar poudarjamo, da jo bo treba plačati v enkratnem znesku pred vselitvijo. V izjemnih primerih polovico pred vselitvijo, ostalo pa v največ 12 mesečnih obrokih, o čemer bo na pismeno prošnjo delavca odločal odbor za stanovanjska vprašanja. Finančna udeležba je posojilo DO za dobo 10 let po 3% obrestni meri. Odbor poziva vse pričakovalce stanovanj, da pričrno namensko varčevati pri Ljubljanski banki za lažje plačilo finančne udeležbe, v skladu z ekonomskim položajem njegove družine;

— **prednostna lista in postopek** — Prednostna lista se sestavlja 2x letno. Vsi delavci, ki menijo, da njihove stanovanjske potrebe niso zadovoljivo rešene, imajo pravico vložiti prošnjo pri referentu za družbeni standard v kadrovske splošnem sektorju. Opozorjamo na to, da se morajo

vsi zainteresirani, pri vsakem razpisu prednostne liste, PONOVO prijaviti in predložiti vsa potrebna dokazila oz. potrdila (zdravniška potrdila, potrdilo o osebnem dohodku za zakonca). Prošenj, ki jih bodo delavci oddali po preteku določenega roka, odbor za stanovanjska vprašanja ne bo upošteval;

— **sredstva OZD na nakup družbenega stanovanja** — Če zakonec prosilca ni zaposlen v Predilnici Litija, mu v skladu s točkovnim sistemom pripada dodatno število točk, če je njegova OZD pripravljena prispevati del sredstev za nakup družbenega stanovanja. Prosilec mora v razpisnem roku predložiti ustrezno pismeno zagotovilo, da je OZD v kateri je zaposlen zakonec, pripravljena prispevati del sredstev za nakup stanovanja. Sredstva za nakup stanovanja se vplačajo kot posojilo Predilnici Litija za dobo 10 let po 3% obrestni meri. V pismenem zagotovilu mora OZD navesti višino prispevanih sredstev, katera je dolžna nakazati do izdaje odločbe o oddaji stanovanja.

Pri vsakokratnem razpisu prednostne liste, se mora predložiti novo potrdilo. Prosilec si na ta način pridobi dodatno število točk, ki je odvisno od % prispevanih sredstev za nakup družbenega stanovanja. Vsak odstotek prispevanih sredstev druge OZD se vrednoti z eno točko;

— **točkovni sistem** — V točkovni sistem je vnešena tudi mirnodobska invalidnost in je izenačena z delovnimi in vojnimi invalidi. I. kategorija invalidnosti prinese delavcu 30 točk, II. in III. kategorija pa 20 točk. Delovna doba se točkuje po naslednjem kriteriju: do 2 let zaposlitve 0 točk, po dveh letih pa do 10 let zaposlitve, se delovna doba točkuje tako, da se vsako leto zaposlitve vrednoti z 2 točkama, dobi pa še 10 izhodiščnih točk. Nad 10 let zaposlitve pa se vsako leto zaposlitve ovrednoti s 4 toč-

kami. To velja za zaposlitev v Predilnici Litija. Zaposlitev izven Predilnice oz. v drugi OZD, pa prinese prosilcu 2 točki za vsako leto zaposlitve.

Natančneje so opredeljena tudi merila za funkcionalna oz. nefunkcionalna stanovanja, ki jih je odbor za stanovanjska vprašanja sprejel na podlagi pripomb samoupravnih delovnih skupin;

— **kredit** — V skladu z družbenim dogovorom je pogoj za pridobitev posojila oz. kredita, namensko varčevanje pri Ljubljanski banki — stanovanjsko komunalni banki Ljubljana, najmanj 24 mesecev. O tem smo že večkrat pisali, krediti bodo predvidoma konec leta 1983. Zato opozarjamo vse, ki so interesenti za pridobitev kreditov, da je zadnji čas, da začno namensko varčevati.

L. S. in F. V.

Medtem, ko je bila ta številka glasila v tisku, je delavski svet razpravljajal o pobudi, ki je bila dana v javni razpravi o samoupravnem sporazumu o urejanju stanovanjskih vprašanj, da je pri 11. točki točkovnega sistema potrebno podrobneje določiti merila kaj so funkcionalna in kaj nefunkcionalna stanovanja. Odbor za stanovanjska vprašanja je na predlog strokovne službe pripravil naslednja merila:

Funkcionalna stanovanja

1. Stanovanje tvori celoto in mora obsegati najmanj:

- predprostor,
- sobo,
- prostor za pripravljajanje hrane,
- prostor za osebno higieno, tudi stranišče.

Za garsonjero se ne zahteva, da bi imela vse stanovanjske prostore, ki so navedeni zgoraj.

2. Stanovanje mora imeti najmanj eno sobo s podno površino, ki ni manjša kot 12 kv. m.

3. Višina stanovanjskih prostorov, merjena od dovršenega poda do dovršenega stropa (svetla višina), mora biti od 240 cm do 280 cm.

4. Kuhinja mora imeti vgrajen kuhinjski pomivalnik z dovodom in odvodom vode.

5. V vsakem stanovanju mora biti zagotovljena možnost varnega ogrevanja.

6. Sobe in kuhinje v stanovanju morajo dobivati svetlobo neposredno skozi eno ali več oken ali skozi balkonska vrata. Celotna razsvetljena površina teh odprtih mora dosežati najmanj 1/7 podne površine prostora.

Nefunkcionalna stanovanja

1. **Kletna stanovanja** — za kletna stanovanja se štejejo stanovanja, katerih tla so za meter ali več pod nivojem

neposredne okolice objekta.

2. **Podstrešna stanovanja** — podstrešno stanovanje, ki je neposredno pod strešno konstrukcijo, s poševnim stropom, kjer ni primerne toplotne izolacije. Pri objektih, kjer so bila podstrešna

I. voliše — za čistilnico, predpredilnico, mešalnico, sektor vzdrževanja, tehnično in administrativno osebje proizvodnega sektorja.

stanovanja načrtovana pred pričetkom gradnje objekta ali njegove poznejše prenove, funkcionalna stanovanja.

3. Stanovanje, če stanovanjski prostori med seboj niso povezani in jih ni mogoče zakleniti z enim samim ključem.

4. Stanovanja, ki imajo vstop v stanovanjske prostore le skozi spalnico ali skozi kuhinjo.

Če pa bodo delegati delavskega sveta odločili drugače, bomo o tem poročali v naslednji številki Litijskega predilca.

F. V.

UPOKOJILI STA SE

V mesecu maju sta se upokojili **Julijana Podjed** in **Marija Bratkovič**.

Tov. Podjedova je pričela z delom v naši tovarni že leta 1948, najprej ko snemalka v predilnici. Po devetih mesecih je bila razporejena za predico in polnih 27 let je delala ob stroju. Največja skrb ji je vedno bila, da bo

dice, ki toliko let strežejo stroju, ga poznajo prav v »dušo« in točno vedo, kdaj je kaj narobe. Po pripovedovanju, je imela vedno vzorno urejen stroj tako, da se predica, ki je prišla na delo za njo, ni nikoli pritoževala. Težko je bilo zapustiti predilne stroje, vendar zaradi bolezni ni kazalo drugače. Zadnjih 7 let je bila na lažjem delu in je z roll pickerjem čistila stroje. Ima polnih 35 let pokojninske dobe.

Tov. Bratkovičeva se je zaposlila v Predilnici leta

dosegala normo, da bo preja kvalitetno izdelana in da je stroj pravilno obratoval. Pre-

1950, kot snemalka v predilnici. Po 14 letih zaposlitve je morala zaradi neurejenega varstva otrok ostati doma. Po 5 letih se je ponovno zaposlila, tokrat v sukalnici, kjer je vse do leta 1979 opravljala dela in naloge sukalke. Zaradi bolezni pa je bila zadnje 2 leti na lažjem delu, najprej v oddelku sukalnice, nato pa je bila zbiralka cevov. Kljub zdravljenju ji bolezen ni dopuščala, da bi še stregla stroj. Po obravnavi na invalidski komisiji, je bila upokojena.

Obema želimo, da bi leta upokojitve preživeli čim lepše!

V. B.

OBVESTILO

V Zagrebu je umrla, 29. 5. 1982, v 79. letu starosti, naša bivša sodelavka **Irena Baretta**.

V Predilnici Litija je bila zaposlena v času od leta 1924 do 1949, ko se je preselila k sinu **Brunu** v Zagreb.

Ko je bila še v Litiji, je stanovala na **Stavbah** in se je gotovo spominjajo starejše delavke. Delala je v predpredilnici.

NAGRADNI RAZPIS

Pred nami je glavna poletna sezona in mnogo nas bo preživelo nekaj časa na dopustu v drugem kraju, večina ob morski obali. Veliko bo različnih doživetij, veselih, resnejših in morda tudi jeznih. Kdor želi lahko o njih seznaniti tudi ostale sodelavce. Dogodek in drugo je potrebno le opisati, morda fotografirati ali celo narisati in prinesiti v uredništvo Predilca (lahko vržete v skrinjico) ali poslati na naslov: uredništvo Litijski predilec, Predilnica Litija 62270 Litija. Na prispevke ne pozabite napisati svojega točnega naslova. Tri najboljše bomo nagradili s 100.— din, vsi pa prejmejo značko Tisoč delavcev sodelavcev in seveda avtorski honorar. Vse prispevke (opisane dogodke, fotografije s komentarjem ali risbe), ki jih bomo prejeli do 31. avgusta bomo sproti objavljali.

NAGRADNA KRIŽANKA »NAŠA LETOVIŠČA«

Rešeno nagradno križanko oddajte v skrinjico Litijskega predilca do vključno sobote, 31. julija 1982. Časa za reševanje je dovolj — ves mesec, zato tudi pričakujemo večje število reševalcev. Naj vam križanka krajša čas v prostih dneh.

Nagradili bomo pet izžrebanih reševalcev, ki bodo križanko pravilno rešili in oddali. Nagrade so enake za vse.

Ugankarski slovarček

ATAVIZEM — obnavljanje posebnosti prednikov
UTRAKVIZEM — verska ločina husistov
NAJADE — podvodne vile, rusalke
EILAT — Izraelska luka
PASADENA — mesto v ZDA
AVAL — menično poroštvo
AINU — star japonski narod

Nagradna križanka »Naša letovišča«

		KEMIJSKI ZNAK ZA TOSFOR	ZREZAN NA VEČ DELOV	IVAN TAVČAR	PLAZI-LEC	SAMEC PRI OVCAH	SAMEC ZVITE GOZDNE ŽIVALI	JUNAKIN ROMANA APRIL	CELA NOTA	TUJE ŽENSKO IME				
OGNAV-LJANJE POSEBNO PREDNIK.		24. ČRKA ABE-CEDE	GORA V ERBIZI VESELI-CA	DELI ČES ALNIH STR NEPOPOL-GORENJE				VEZNIK PRIPRAVA ZA IONI-ZACIZO			PROSTOR ZA PRANJE	8. ČRKA ABECEBE KILOGRAM		
POLMER RADIJ	TEŽA EMBA-LAŽE	OKRAJ-MOSKO IME	KONEC MOLIT-VE	KLIC POZIV KALIJ		MARKO ČARMAN	STAR JAPONSKI NAROD							
VERSKA LOČINA HUSISTOV							VRSTA SPALIELA SREBNOVS-RAZOBETJE							
MAKEDON-SKI PRO-SVETITEJ				STARA JEČA LIKASTE KRAVE				ETIKETA MLEČNI IZDELEK						
TROP ŽIVALI				NEDELJIV ROG. ŽUP. DALMATIN-SKO Ž. IME		GRŠKA ČRKA PRIZNICA		VRSTA U. VLAČNA PISEC ARJANE						
EMIL ADAMIČ		FRNI-KOLA			TUJE Ž. IME NASKOK. NAVAL				PREPRO-SI PLUG (VOZINA)					
		PRITOK UNE				TV ZAS-LON ANDRIČ		ČRNO PRIMOR-SKO VINO		TOVARNA SMUČI POLMER		ZAJETEK ABECEBE GRŠKI POT. PEVEC.		
		GOSPODI-NJA NA KMETIJI						GORA V SVICI DOVTIP, DUKOVITOST		CIANOVA SPOJINA INDUSTRI. RASTLINA				
		PRIPO-VEDNA PESEM		MENIČNO POROŠTVO VRYICA						STARA SOLA MARJETKA FALK				
		POLICIJ-SKA GUMITEVKA	POKRAJ-I NA HRVASKEM	ORGAN VIDA VELIKA PAPIGA		IPR REKA V SVICI								
						VULKANNA HAVATIN DLAKO-CEPKA			POVODNE VILE MAJHNA DELTA					
VACE FOTOKAR		IGRSKA ORIGINAL PERZIJA			MESTO V ZDA TOVARNA BOJLER						ŽENSKO IME	POUDA-REK, AKSENT	KEMIJSKI ZNAK ZA NATRIJ	
ČEŠKA F. IGRALKA ŽEROVA					PREBI-VALEC TIRANE					MIKAV-NOST, MIK	DEPARTMA U FRANCJI			
MAKEDON-SKA REKA					VIDEVEK ESEKHOV-FETA DALMATIN. MEST. BOG		DELAVKA V SREDN. VEKU							
NORVEŠKI JEZIKOOL. AASEN			TOVARNA ALK. PIJAC PEVEC RICHARD				ČEBEJI PRODUKT DOLG HODNIK			POLDRAG KAMEN URIB NAD REKO			PRIMOR-SKI MEDMET	
PREBI-VALEC GANE				LUKA V IZRAELU NORVEŠKI KRALJ				INDUSTRI-JA TRAK-TOREV ZAKOVICA			KARTA-SKI IZRAJ	PAMET TALISOVA PIJABA		
KEMIJSKI ZNAK ZA ŽADON		HALOGENI ELEMENT DANIEL DEFOE			OKROŽNI LJUBSKO			KEMIJSKI ZNAK ZA KROM? TONA			JUTRANJA PADAVINA ČEBEJI SAMEC			
POGAN, DREZVE-REC			ILOVI-CA		VIBA L TOMIČ PREBIVA-LEC IGA		TIPKA MAJHNA RANA						STARA PRILJUB-LJENA POPEVKA	GORVJE V BURMI
STARI OČE		FRANC AUBELJ			PVI LE-TALEC ZNAMENI-TOST PULE			SESTAVIL JOZE VIZLAR	POVRČIN-SEA MERA IZOLA-CI ZA		NABAV ZLOBNA, MILOBNA		POVRČINJA MERA DRŽAVNA BLAGAVNA	
		KEMIJSKI ZNAK ZA RADIJ				ZADNJI-CA VZDEVEK					STRAH PRED NAT-STOPOM CLARK			
		TUJA NAFTNA DRUŽBA					PRITOK MORAVE ELICA VIZLAR					VRAŽA NOGOMET. KLUB		
		PREBI-VALEC NEMČITE							DRŽAVA V ZDA					
		MAKEDON-SKA POL. DELAVKA							LETUVI-ŠČE PRI KOPRU					